

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године, код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СТРУЧНИ ДЕО

ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(НАСТАВАК)

Протоко испита потписује сведок. Ако испит износи више табака он потписује и сваки табак. Сведока, који не зна писати, потписаће један од присутника; ако ни присутници не знају писати, онда ће и сведока и ове потписати друго лице последне власти, а сведок ће ударити крст поред свог имена. Сем сведока, протоко потписују присутници и последник с деловођом (§ 110.).

Испит сведока на главном претресу записује се у протоко претреса, који он такође потписује, изузев испита у поротном суђењу.

§. 32.

Заклетва сведока.

I. Да ли је исказ ма кога лица, па и сведока, истинит, поглавито зависи од моралних особина тога лица. Али, како судија у највише случајева не зна каквих је моралних особина сведок, да би могао поверовати у истинитост исказа, то, као и сваки други у обичном животу, претпоставља да сведок говори истину. Докле се ми у обичном животу задовољавамо овом општом претпоставком, дотле се судија у кривичном поступку њоме не може да задовољи. Исказ сведока од већег је значаја, јер служи као основица судској пресуди, те стога морају бити дате и веће гаранције за истинитост сведоковог исказа. Та већа гаранција налази се у заклетви сведока, т. ј. у позивању на Бога као сведока да је одиста све онако као што је исказано. Заклетва је, дакле, средство, којим се појачава она општа претпоставка, да људи говоре истину, — средство које налази свој основ у религији. Сматра се, да су морална снага, колико је код сведока има, и религиозни осећаји довољно јаки, да сведока уздрже да не говори неистину.

Дужност сведока да се на свој исказ зауне постављају као законско правило сва законодавства. У овоме нема раз-

лике између старих са законском теоријом доказа, и нових са слободним судијским уверењем.

II. Само, од правила да се сваки сведок има да зауне, има и изузетака. Сви законодавци, и стари и нови, постављају изузетке, у којима се сведоку не допушта заклетва. И ако су главнији основи који сведока чине неспособним за заклетву готово једнаки у свима законодавствима, ипак се у неколико стара разликују од реформираних. Та се разлика огледа прво у томе, што се реформирана законодавства ограничавају на мали број изузетака у којима се не допушта заклетва, док стара законодавства знају за више тих изузетака, — а за тим у томе, што се реформирана законодавства ограничавају само на извесан број апсолутних основа, који сведока чине неспособним за заклетву, док стара законодавства поред апсолутних постављају и релативне основе, т. ј. такве који заклетву сведока чине сумњивом тако, да заклетва има изостати увек, кад суд нађе да је сумња основана.

Наш законик спада у старије, јер, поред законске теорије доказа која се у њему налази, он и ово питање о неспособности за заклетву регулише онако, како су то регулисала сва стара законодавства, т. ј. и он поред апсолутних поставља и релативне основе за неспособност полагања заклетве, те према томе зна за велики број изузетака у којима се сведоци не заклињу.

1. *Случајеве апсолутне неспособности* за заклетву предвиђа § 114. По том закону неће се заклињати:

а) Лица која су у *позрењу*, да су сама извршила или бар учествовала у истом делу, ради кога се испитују (т. 1 § 114).

У *позрењу* је да је учинио кривично дело не само онај, који је стављен под суд или противу кога је отворена кривична истрага, већ и сваки онај који је као сумњив позван на саслушање. Кривично дело због кога се испитује лице може бити како злочин, тако и преступ и иступ.

Под учествовањем у кривичном делу разуме се суделовање у најширем смислу. Сведок, дакле, и као савиновник, подстрекач, помагач, подржавач и прикривач мора бити у *позрењу* да је као такав у делу учествовао, па да му се не допусти заклетва.

Чим је *позрење* отклоњено, сведок је способан за заклетву. Према томе, ако је према једном од учесника прекинута истрага или ако је уништен основ који га је чинио

сумњив, то ће се он на свој исказ заклету, и према другим окривљењима јавиће се као способан сведок.

б) Лица која су:

аа) *под истрагом* због злочина или због бешчастећих престапа или иступа (т. 2. § 114); или

бб) која су пресудом лишена грађанске части, а ова им још није повраћена (т. 2 § 114).

Лица под а и б искључена су као правно неспособна за заклетву.

в) Лица која у часу *опажања* чињеница које су предмет сведочења нису још навршила шеснаесту годину живота (т. 3 § 114).

Овде је одлучно време *опажања* а не време испита, и ако се у т. 3 § 114 вели да се неће заклињати лица која у време испита не буду навршила шеснаест година. Јер из друге реченице ове тачке јасно се види да се неће моћи заклету ни онај који је напунио шеснаесту годину у часу испита, ако само није имао шеснаест година у тренутку *опажања*.

г.) Лица која су *слабог разума* и која нису *при чистој свести* (т. 4 § 114).

Лица која нису при себи по § 91. (т. 3.) не смеју се ни испитивати као сведоци. Ако ли се то покаже тек у току испита, то се испит има прекинути и о заклетви не може бити ни речи. Сем ових, не смеју се заклињати ни она лица, која, истина, нису душевно болесна тако да нису у стању да кажу истину, већ су само слабог разума, т. ј. која врло тешко могу да *опажају* и да памте тако да се њиховом исказу не може поклонити вере. Исто тако не могу се заклету ни лица, која за време заклетве не би била при чистој свести, и ако су она била потпуно здрава приликом *опа-*

жања, н. пр. *напита* лица или лица која су у тренутку *заклињања* јако оболела, да се не може држати да су она потпуно свесна онога што заклетвом имају да потврде.

Лица под 3 и 4 искључена су као фактички неспособна за заклетву.

д) Лица која с окривљеним, *против кога сведоче*, живе у великом непријатељству (т. 5 § 114).

Није, дакле, довољно обично непријатељство, као н. пр. породичне свађе, размирице и нерасположење, већ веће непријатељство, из кога се може с основом извести да ће сведок неистину казати. Из тога, што је сведок у каквом спору с окривљеним, или што је био злостављен од окривљеног, не може се извести да је он и сумњив сведок, и да му стога не треба допустити заклетву.

Суд у сваком конкретном случају треба како с обзиром на личност сведока тако и с обзиром на све остале околности да оцени, да ли је непријатељство такво да сведоку не може поверовати.

Има законодаваца, као н. пр. немачки, који непријатељство не сматрају основом за забрану заклетве. Ово је сасвим основано, јер од слободне оцене суда зависи, хоће ли и колику ће доказну вредност придати и сведоци на коју се сведок заклео.

ђ) Лица која су на испиту навела *важне* чињенице, за које је доказано да су *неистините*, а не могу доказати да су то из пометње учинила (т. 6 § 114).

(наставиће се)

Д-р Бож. В. Марковић.

О ТУЖБАМА ПО ЧЛАНУ 28. УСТАВА

против државних чиновника, званичника, председника општинских судова, кметова и општинских званичника због повреда приватних права вршењем службене дужности, и ислеђењу по овим тужбама.

Либерална одреба члана 28. устава по којој: »сваки Србин има право да *неао-средно* и без ичијег одобрења тужи *суду* државне чиновнике и званичнике, као и председнике општина, кметове и општинске званичнике, ако су они у својем службеном раду повредили његова права«, — нашла је врло велику и честу примену код судова.

Код свих првостепених судова има *приличан* број тужби, које су подигла поједина приватна лица против чиновника, а нарочито против општинских председника и кметова на основу цитиране уставне одредбе, у којима их — како се то обично у њима представља — оптужују кривично за њихов незаконит рад и повреду приватних права, злоупотребом власти и противзаконим вршењем службене дужности.

Слободно се може рећи, да су ове тужбе *махом* неосноване, и да већином неверно представљају радњу оптужених органа власти. Ово нарочито важи за

тужбе које се подnose против чиновника. При свем том, судови морају да воде ислеђења по овим тужбама, прекидајући истрагу кад се утврди неоснованост тужбе, што задаје доста посла судовима. Сем тога, злоупотребом овог уставног наређења од стране несавесних тужилаца вређа се ауторитет државних органа, неистинитим и изопаченим представљањем радње државних органа, и ови излажу неносним позивима на одговор, саслушања, одбрану и материјалним незгодама због престанка суду, и т. д.

Ну, нама није намера да овде критикујемо умесност ове уставне одредбе. Покрај свих поменутих махна, у *принципу*, она је умесна, јер има за циљ: да *заштити индивидуалну слободу и права грађана од арбитрарних поступака власти*, што је тежња свакој уређеној држави по самој концепцији права.

Доношењем поменуте уставне одредбе уставотворац је хтео да јаку гаранцију индивидуалној слободи и правима грађана, која раније није постојала. Истина, и при ове уставне одредбе, по § 66. зак. о чиновницима грађан. реда: »чиновник који је неправилним вршењем своје дужности кога оштетио, одговара за штету«. Али је ова одговорност била готово илузорна, јер овај законски пропис садржи даље овакву одредбу: »*но у том случају суд неће моћи ни грађанску ни кривичну тужбу против чиновника примити, докле надлежни министар не*

одобри да се може судити«. Од овога одобрења министровог зависило је да ли ће какав чиновник који је својим незаконитим радом, па и кривичним делом у вршењу службене дужности, повредио приватна права каквог грађанина, одговорати за исто или неће. То одобрење, као што се види из члана 28. устава, који смо цитирали, сада се не тражи, и у овом погледу ова одредба показује напредак јер освештава један велики принцип заштите индивидуалне слободе и права човека и грађанина, на коју заштиту грађани имају право по самом појму уређеног друштва.

Ну, као што рекосмо, ми немамо намеру да овде улазимо у детаљнији начелан претрес о умесности нове уставне одредбе, коју као што смо казали, признајемо у начелу покрај оних махна које приказујемо. Она, т. ј. ова уставна одредба, постоји и у велико се примењује.

Питања која хоћемо овде да третирамо тичу се поглавито *ислеђења по овим тужбама*, које подижу код првостепених судова поједина приватна лица на основу чл. 28. устава, против чиновника, општинских председника и осталих лица побројаних у овоме члану, и извесних тешкоћа, које се показују у пракци примени овог члана, — узимајући га буквално, *stricto sensu*, услед чега се поменуте тешкоће и појављују у његовој практичној примени. Осим тога, оне долазе и од туд, што поједини специјални закони, у којима

се налазе прописи о ислеђењу чиновничких кривица у службеној дужности, због којих чиновник може бити стављен под суд, — а то су прописи §§ 48., 49., 56. зак. о чинов. грађ. реда и § 150. крив. суд. пост. нису доведени у сагласност са поменутом уставном одредбом. Отуда настају контроверзна мишљења у овим питањима и дискусија, због чега она и јесу важна и заслужују пажњу.

Одлуком опште седнице Касационог Суда од 4. августа 1893. № 4961, о овоме питању — ислеђењу чиновничких кривица по тужбама приватних лица због повреда приватних права, о којима говори члан 28. устава, решено је: „да је према члану 28. устава дужан суд сваку приватну тужбу у случајевима приватних повреда права у поступак против чиновника, званичника, и т. д. узети и даље извидити и судити, не тражећи претходно комисијско ислеђење по закону о чиновничким грађанског реда“.

Из ове одлуке Касационог Суда јасно се види: да је за ислеђење по тужбама приватних лица против чиновника због повреда приватних права у званичној дужности, једино надлежан првостепени суд, а не комисија која се саставља по прописима §§ 48., 49. зак. о чинов. грађ. реда. Значи дакле да се одредбе §§ 56., 48., 49., зак. о чин. грађ. реда и § 150. кр. пост. у погледу на тужбе које поједина приватна лица предају суду против чиновника због повреда приватних права вршењем службене дужности, не могу применити на ове тужбе. Ово се види са свим јасно из цитиране одлуке Касационог Суда, из речи: „дужан суд сваку приватну тужбу у случајевима приватних повреда права у поступак — — — узети и даље извидити, не тражећи претходно комисијско ислеђење по закону о чиновницима грађанског реда“. Ну, овде и лежи сва тешкоћа, која се у пракси опажа, због чега и јесте ово питање спорно и изазива дискусију.

Цитирана одредба члана 28. устава и сувише је генерална. Она обухвата чиновнике свих струка, изузев војне, председнике општина, кметове, општинске часнике, које могу тужити суду непосредно поједина приватна лица: „ако су у својем службеном раду повредили њихова права“.

Али кривице чиновника због повреда приватних права за које могу бити тужени суду на основу ове уставне одредбе, могу бити веома различне природе. Ове приватне повреде права, о којима је реч у члану 28. устава варирају према самој струци у којој је дотични чиновник који је каквом својом противзаконом радњом у службеној дужности повредио права каквог приватног лица, које га је због тога оптужило непосредно суду. На основу ове уставне одредбе може бити оптужен суду сваки чиновник за повреду приватних права у службеној дужности од стране појединих приватних лица, чија су права, по њиховом тврђењу, повређена. На пример: оштећено приватно лице поднело је тужбу суду против каквог финансијског чиновника, што је извршујући члан 5. зак.

о држав. трошарини, наплатио од њега већу трошарину него што је по закону требало, и вишак задржао за себе, дакле учинио кривицу из § 114. кр. зак. Директор какве гимназије може бити тужен суду по члану 28. устава од појединих приватних лица, ђачких родитеља што им је наплатио школарину, па исту употребио на своју корист; полицијски чиновник који изврши у службеној дужности наплату каквог примања од прив. лица, па новац задржи за себе; и т. д. и т. д.

Према одлуци Касационог Суда коју смо изложили, суд је дужан: „узети у поступак ове тужбе приватних лица и даље извидити: „не тражећи претходно комисијско ислеђење по зак. о чинов. грађ. реда“.

И доиста у пракси тако се и ради. Суд предаје ове тужбе иследном судији, који на тај начин постаје универзални иследник за све кривице чиновника по тужбама приватних лица због приватних повреда права, и ако су функције иследног судије по крив. суд. поступку лимитативно одређене у глави XVI крив. пост.: за судско дослеђење и припрему за коначни претрес; даље за ислеђења која суд врши кад се дело пред судом појавило, — § 201. кр. пост.; кад има да се ислеђи још какво дело оптуженог који је под судом — § 209. исл. пост. и за ислеђења у случајевима §§ 22., 23., 24., 25. кр. пост.

Ну, за извиђај по тужбама о којима говоримо, у случајевима које набрајамо, потребан је преглед званичне радње оптуженог чиновника; његових новчаних књига у којима се заводи пријем издавање новчаних сума; рачуна, докумената, а често пута и специјално познавање саме струке у којој је оптужени чиновник који је учинио кривицу због које је тужен суду, и самих специјалних административних односа у истој. Како ће се дакле поступити у овим случајевима?

По §§ 5. и 51. кр. пост. иследна власт дужна је да се пре свега увери да ли постоји казнимо дело, да пронађе учиниоца и да прибере доказе како оне који служе за окривљење тако и оне који служе за оправдање кривца. Али како ће иследни судија моћи да утврди постојање дела утаје, фалсификата књига и т. п. у изложеним случајевима, док се претходно не прегледају књиге, документа, каса и у опште рачуни оптуженог чиновника, за који је преглед потребно нарочито стручно лице, комесар главне контроле, или друго какво административно лице из саме оне струке у којој је оптужени чиновник. У случајевима које смо поменули, иследник се дакле мора обратити било Главној Контроли или министру у чијем је ресору оптужени чиновник, са тражењем да се изврши овај претходни извиђај и ове претходне констатације које се односе на само постајање дела, на основу којих ће судија моћи продужити даљу истрагу, ако јој има места, узети на одговор оптуженог чиновника и т. д. Док се то не изврши, т. ј. не утврди претходно постојање самог кривичног дела, иследни судија по поднесеној приватној тужби неће

моћи ни на одговор узети оптуженог чиновника, нити би то било оправдано, јер тужба може бити неистинита и неверно представљати радњу оптуженог чиновника, нарочито ако садржи непотпуне или никакве доказе. Зашто онда потрзати одмах на саслушање код суда тако оптуженог чиновника по поднесеној приватној тужби и излагати га јавном бламажу, кад његова невиност још није у питању? Сме ли се у опште тако и поступати у овим случајевима? Ово, као што смо казали, нарочито важи за оне тужбе које поједина приватна лица подносе суду против чиновника и општинских часника на основу члана 28. устава, у којима се представљају кривична дела утаје, послуге и фалсификата. Приватно какво лице, на пример, оптужило је непосредно суду полицијског чиновника који ради на извршењима и рукује касом, да је извршио наплату каквог примања и наплаћену суму утајио, подносећи за доказ признаницу оптуженог чиновника из које се види да је наплата дотичне суме доиста извршена. Хоће ли иследни судија коме је дата у поступак таква тужба узети одмах на одговор оптуженог чиновника, саслушавати га, или ће требати да се према § 51. крив. поступ. претходно утврди само постојање дела утаје? Разуме се, да ће иследни судија морати у овом случају да утврди претходно само постојање дела утаје, а да се то утврди мора се извидити: да ли је доиста наплаћена сума предана каси, проведена кроз књиге и у опште прегледати званична радња оптуженог чиновника о овој наплати. Али је за овај преглед касе и књига оптуженог чиновника нужно стручно лице, комесар Главне Контроле, месни рачуноиспитач или друго какво лице које је надлежно за овај преглед, и иследни судија мораће у овом случају да се за овај преглед обрати са захтевом било Главној Контроли, било претпостављеној административној власти оптуженог чиновника, како би се испитала истинитост тужбе и поднесених доказа. Мора дакле бити опет неког претходног административног ислеђења било на онај начин као што прописују §§ 48. и 49. зак. о чин. грађ. реда: преко комесара кога министар одреди, једног или више, према величини кривице, било Главна Контрола ако се тиче прегледа касе и рачуна оптуженог чиновника. Ми сматрамо да је надлежни министар у првоме случају, дужан да се одазове одмах судском захтеву, у циљу поступка по §§ 48. и 49. зак. о чинов. грађан. реда, ако се тиче каквог ислеђења које иследни судија не би био у могућности сам да изврши без претходног извиђаја административним путем.

(свршиће се)

БЕРТИЛОНАЖ И ДАКТИЛОСКОПИЈА

(наставак)

Што се мене лично тиче, ја верујем да би картон са живим сликама и отисцима прстију, без мерења и фотографије, био најбољи, најјевтинији и најкориснији“.

Д-р. Оловиц, професор научне полиције у Мадриду, пише Локару поводом дактилоскопије и бертилонажа, ово :

Пошто сам класифицирао неколико хиљада дактилограма дошао сам до уверења, да је дактилоскопија најбоља метода идентификације за женске и малолетнике, као и у случајевима кад треба утврдити да ли извесна личност јесте или није она која одговара редигованом опису, али кад је реч о манипулацијама са већом масом картона, дактилоскопија захтева нова усавршавања, која ће отклонити неке узроке заблуда и тешкоћа на које сам наишао у класификацији употребљујући методу Висетиха, која ми изгледа најбоља од свију за које знам. Ја мислим да је будућност у дактилоскопији, комбинованој са најнепроменљивијим и најтачнијим саставним деловима Бертилоновог система⁽¹⁾.

Изложени цитати не доказују само недоследност г. Лазаревићеву, већ у исто доба још и откривају једну његову, мало незгодну особину.

Кад је г. Лазаревићу било потребно, да са мишљењима Др. Локара, Др. Миновића, Др. Оловица прида што већу важност дактилоскопији на штету Бертилоновог система, онда су они били признати „стручњаци“²⁾ и зналци антропологије и свих других система за идентификацију, чији су радови на томе пољу врло цењени, а кад смо се ми позвали на ове исте стручњаке да поткрепе наше мишљење о будућој методи идентификације, онда г. Лазаревић налази да су „ови махом Французи, те се с тога већ у напред могло претпоставити, да ће као санародници Бертилонови имати лепо мишљење о његовој методи“.

Извините, драги г. Лазаревићу, али ово и сувише личи на ону народну: „У нашега каде.....“

Ако су Др. Локар, Др. Миновић и Др. Оловиц били „познати зналци“ и беспристрасни „стручњаци“ за ваше цитате, онда су несумњиво такви морали остати и за наше, пошто смо и ми и ви наведене цитате узимали из једног истог извора — Др. Локарове расправе: *Данашња одељења идентификације и интернационални картон*³⁾.

Али, да пођемо даље.

1) Поред Др. Локара, Др. Миновића и Др. Оловица, ми смо се још позвали на мишљења Др. Стокиса и Др. Бершера. Први је Белгијанац и велики присталица дактилоскопије, али ипак предлаже да се будући интернационални картон комбинује из описана прстију по методи Висетихове, живих слика, описа особених знакова, кратких биографских података, а према потреби и фотографије. Др. Бершер је Француз и присталица је Др. Локаровог мишљења. Ево шта он вели: „Ми, дакле, држимо, као и Локар, да интернационални описни картон не може бити искључиво дактилоскопски; он мора у интересу што веће гаранције, бити много потпунији. Антропологија, фотографија, а нарочито живе слике не смеју ни у ком случају изостати са једног оваквог картона“.

2) У свом одговору г. Бакићу на критику његове „Дактилоскопије“ г. Лазаревић вели ово: „Тим стручњацима мора се поклонити вера, како у погледу разумевања обеју метода, у толико пре, што се и сами приврженици антропологије врло често позивају на њих и њихове радове, јер су ти стручњаци Др. Грос, Др. Отоленг, Др. Локар и Др. Миновић поред осталих других.“

Резимирајући наше мишљење о бертилонажу и дактилоскопији, г. Лазаревић завршује овим речима: „Узмимо, да су баш и тачна та тврђења у колико се односе на антропологију, али замерке против дактилоскопије никако не могу опстати“.

Наше мишљење о добрим странама дактилоскопије г. Лазаревић је без приговора акцентирао, а кад је реч о добрим странама Бертилоновог система он, као што се види, само претпоставља. Међутим, на стр. 11. његове „Дактилоскопије“ стоји ово: „Алфонз Бертијон, шеф одељења за идентификацију у Паризу појавио се са својом методом 1879. године. Његова метода по својој савршености, тачности и употребљивости далеко је измакао испред свих напред поменутих. Прецизна је и основана на математици, а и класификовање картона, као и њихово проналажење у рафовима иде доста брзо“.

После овога остављамо самим читаоцима да цене колико је г. Лазаревић доследан и са колико озбиљности улази у писање стручних расправа.

На нашу примедбу, да данашње класификације дактилограма није једнообразно у свима одељењима за идентификацију, и да је то сметња интернационалној размени картона, г. Лазаревић нам просто одговара да то није никаква сметња, и да свако одељење примљени картон са отисцима прстију може понова класифицирати по својој методи.

У место сваког одговора исписаћемо овде речи једног од данашњих највећих поборника дактилоскопије, Др. Стокиса, судског лекара из Белгије, који у својој расправи: „Судска идентификација и интернационални лични опис“⁽³⁾ поводом ове ствари вели: „Разни начини класификације, који се употребљују у појединим земљама, доиста су једна мала практична незгода, која произлази услед одсуства споразума, али која се може отклонити на једној међународној конференцији“.

Г. Лазаревић нас и овом приликом уверава, да се у класификацији картона огледа преимућство дактилоскопије над бертилонажом. Изгледа, према овоме, да г. Лазаревић није озбиљно ни читао нашу расправу „Бертилонаж и Дактилоскопија“, јер да је то учинио, нашао би у 14 броју „Полицијског Гласника“ ово:

„После свега што смо до сада казали о разним методама идентификовања и о њиховим добрим и незгодним особинама, није тешко увидети да будућа метода идентификације не може бити ни фотографија, ни живе слике, ни боја очију, ни спољашњи знаци, ни антропологија, већ једна комбинација свију ових метода, којој ће отисци прстију служити за класификацију, фотографија и живе слике за изналажење криваца у бегству, а све ове методе скупа за што поузданије констатовање неоспорног идентитета“.

Овом приликом морамо да констатујемо и још једну незгодну особину г. Лазаревића.

3) Revue de droit pénal et de criminologie, № 1 и 2/1908.

И ако смо ми у нашој поменутој расправи отворено казали што мислимо о свима данашњим методама идентификације, па и о дактилоскопији; и ако ово наше мишљење иде у прилог дактилоскопије, ипак г. Лазаревић очигледно покушава у своме напису, да нас представи као неког слепог приврженика Бертилоновог система и противника дактилоскопије само с тога, што смо потпуно објективно ценили и добре и рђаве особине ових обеју метода. Ми не знамо зашто је ово потребно г. Лазаревићу, али је неоспоран факт да смо ми о дактилоскопији писали у „Полицијском Гласнику“ из ранијих година, пре него што је г. Лазаревић у опште и помислио на писање.

За нашу опаску, да још није тачно утврђено, услед недовољности садање праксе, да разноврсност нацрта отисака иде у бесконачност, и да се у већој маси дактилограма могу наћи више њих са истом формулом, г. Лазаревић вели да је *произвољна*. Варате се, драги г. Лазаревићу. Ми никад и ништа не пишемо на памет, нити само да се каже да смо писали. Ви „сматрате за дужност“ да критикујете једну стручну расправу о бертилонажу и дактилоскопији, а нисте сматрали за потребно да претходно прочитате чувено Бертилоново дело: „*Instructions Signalétiques*“, које служи као основ свима данашњим делима и расправама о идентификацији. Да сте, пак, ово учинили, нашли бисте на стр. XVI овог дела и један овакав пасус: „Неоспорно је, на жалост, и поред брижљивих испитивања Франциса Галтона у Енглеској, да нацрти (реч је о нацртима отисака прстију) сами собом не представљају елементе довољно разнолике, да би могли послужити као основ репертоару од неколико стотина хиљада случајева“.

Ово исто, само много опширније и јасније, налази се и у извештају академика Даистра Париској Академији Наука, о коме је било говора у нашој расправи. Ево шта вели Даистр:

„Је ли дактилоскопија прстија од антропологијског мерења? Број дактилоскопских описа, као што смо казали, неограничен је, и довољан за идентификацију популације, много веће од ове која данас живи на земљиним глобу. Број могућних дактилоскопских комбинација, већи је од броја разноликих индивидуа-а. Не постоји, дакле, никакав математички разлог за веровање, да два лица могу имати исте дактилограме на свима прстима, т. ј. да могу имати исту дактилоскопску формулу, која би онемогућавала утврђивање њиховог идентитета. Баш на против, ако се посматра најобичнија формула, т. ј. она која се употребљује за четири опште форме отисака прстију (метода Висетихова), могу се за десет прстију добити више од милијуна остварљивих комбинација, т. ј. индивидуалних формула, а то је више него што је потребно за идентификовање свију злочинаца старог и новог света.....“

Ово је тачно у теорији, али се у пракси мора водити рачун о могућним понављањима. Природа може одрећи да произведе све комбинације од четири дакти-

дограма за сваки од десет прстију и при- бећи понављању неких од њих. Једни нацрти отисака могу бити много чешћи, а други, опет, много ређи. То је иску- ства, које о овоме треба да нас обавести. Број стварних комбинација у овом слу- чају био би много мањи од броја мо- гућних комбинација, пошто сви елементи не би били једнаке вероватноће. У не- колико хиљада злочиначких картона на- шло би се њих више са истом формулом, у коме би се случају морало прибећи детаљима, и разлика између лица са истим отисцима прстију утврђивати на основу особености дактилограма: броја концентричних линија и њихових карак- теристичких црта и тачака. Али, ако се дође доведе, посао судског органа није више тако прост нити сваком приступа- чан, јер није више реч с томе да се ра- зликује један лук од једне спирале — што не изискује какву дугу студију — већ се анализа мора продужити много даље и претворити у технички посао — посао експерта.

Ово је примедба Бертилонова и при- сталица антропометријског мерења. По њима ће ова анализа дактилограма бити врло често потребна (обично потребна веле они) да би се задовољиле потребе око класифицирања и истраживања кар- тона, а један овакав посао захтева ве- штака, а не обичног органа. За њега је потребно много више пажње, марљиво- сти и умешности но за антропометријско мерење, које се може научити за неко- лико часова. Дактилоскопија би у прак- тичној употреби изгубила, дакле, све користи од брзине, лакоће и простоте, које јој присталице приписују.

Дали посматрање факата оправдава ову критику и доказује ово понављање дак- тилограма и репродукцију дактилоскоп- ских формула код разних личности. Те- шко је ово рећи, јер не достају доку- мента; не с тога што не постоје, већ што нису, у колико нам је познато, публико- вана. Желети је, да то буде.

Није искључена могућност, да изван- редно лако класифицирање по методи Висетиховој буде, н. пр. праћено изве- сним негодама. Они који су ову методу у пракси примењивали, као Оловиц (из Мадрида) говоре о „неким узроцима за- блуда и тешкоћама“ на које се налази у пракси.

Једини статистички подаци које при- тежавамо о понављању и већини тих и тих дактилограма а за које се има за- хвалити Фере-у и Форжеоту, противречни су. Утврђено је само то, да су извесне категорије отисака много чешће код нор- малног човека. Изгледа, међутим, да при- марне Галтонове форме преовлађују код дегенерисаних, идиота и епилептичара. Ако се од човека пређе мајмунима, ви- деће се као што је доказао Аликс, како су им нацрти отисака прстију једнолики. На многобројним шимпанзима у лион- ском музеуму Др. Форжеот је нашао исте типове отисака, без икакве разлике из- међу једног и другог прста, или између једне и друге животиње.

После овога ваљда ће и сам г. Лаза- ревић признати, да је она његова кон-

статација о произвољности нашег закључ- ка била у истини произвољна.

Да би потценио вредност наших објек- тивних мерака дактилоскопији, г. Ла- заревић износи како смо се приликом говора о класифицирању дактилограма позивали већином на француске ауторе и стручњаке „код којих дактилоскопски систем није уведен у праксу“. Колико је ово његово тврђење тачно и основано види се и из овог Дастровог мишљења и из онога што смо раније цитирали о Др. Оловицу из г. Лазаревићеве „Дакти- лоскопије“ и наше расправе.

Др. Оловиц је, као што смо казали, Шпанац, и творац једне нове методе за класифицирање дактилограма, и кад он јавно тврди да са овим класифицирањем не иде тако глатко као што г. Лазаревић хоће да представи, онда ћемо на сваки начин више веровати њему но г. Лаза- ревићу. Ово у толико пре, што и један други стручњак, на кога се г. Лазаревић такође позива, Др. Миновић, није такође задовољан са данашњим разним метода- ма класифицирања дактилограма. „Остаје увек — вели он — да се изнађе систем класификације за брзо истраживање лич- ности међу хиљадама других. Сви ми истражујемо ову класификацију, која до данас још није пронађена; онај који је пронађе и што више упрости, учиниће велику услугу идентификацији. Очиглед- но је, да она постоји. С тога сам ја при- сталица конгреса, на коме ће се о овим питањима моћи корисно дискутовати.“¹⁾

Поменуто тврђење г. Лазаревићеве, као што се из овога види, није само не- тачно и неосновано већ је помало и смешно.

Ми се позивамо на стручњаке свет- ског гласа, а г. Лазаревић нам прича о мишљењу шефова у пештанској и загребачкој полицији. Којешта!

Резоновања г. Лазаревићева о живим сликама неозбиљна су и ни мало ласкава за једног полицијског чиновника.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Д. Ђ. Алипић.

ПОУЧНО - ЗАБАВНИ ДЕО

ТРИ СТУДЕНТА

Од Јонана Дојла

(НАСТАВАК)

— Да не сумњате онда у њега?

Професор погледа збуњено у патос.

— Тако далеко не бих могао одмах да идем. Али ипак, по моме уверењу, један од њих тројице морао је бити.

— Добро. А сада бих радо говорио са вашим слугом, господине професоре.

Професор притисну дугме једног елек- тричног звонцета, и на то се појави Банистер.

То је био мали човек, отприлике пе- десетих година, бледог глатко избрија- ног лица. Познавало се на њему да је узнемирен услед промењеног обичног, на- викнутог тока његова живота. Мускули на лицу још су му играли, а и прсти су му дрхтали од узбуђења, док му је по- глед ишао час ка једном, час другоме од нас.

— Ми смо сад намерни, да најтачније испитамо ту несрећну историју, рече му професор очинским тоном;

— Добро, господине професоре.

— Како сам ја обавештен, ви сте за- боравили кључ од врата у брави? упита Холмс.

— Јесам, господине.

— Да није то што подозриво, да се то деси баш онога дана, кад је ваш го- сподар изнео своје најважније хартије на столу?

— То је био само најнесрећнији случај, господине. Али и иначе се тако што већ догађало.

— У колико сте сати улазили у собу?

— Око пола пет, када господин про- фесор обично пије свој чај.

— Колико сте се дуго забављали у соби?

— Чим сам видео, да га нема у соби, ја сам изашао на поље.

— По чему обично знате да је ваш господин изашао?

— Што су онда врата од његове собе закључана.

— Па што се онда нисте одмах вра- тили, кад сте видели да су врата закључ- чана? Под таквим околностима нисте требали никако ни да улазите у собу.

Банистеров поглед луташе немирно по зиду, као да нешто тамо тражи.

— Кад ми господин професор не каже нарочито, да је отишао, ја му онда само оставим чај. У таквим случајевима он се брзо врати.

Холмс погледа у професора и он по- тврди то покретом главе.

— Колико сте пута били данас по подне у његовој соби?

— Два пут. Кад сам приметио, да не треба више да чекам господара са чајем, ја сам отишао унутра и изнео ствари.

— Јесте ли приметили ма какву про- мену кад сте ушли у собу по други пут?

— Не, ништа нисам могао приметити.

— Јесте ли пришли столу и мало за- гледали у хартије господинове?

— Не, господине; то сигурно нисам.

— Откуда то, да заборавите кључ у брави?

— Имао сам у руци послужавник са посуђем за чај, па сам то хтео оставити и одмах се вратити за кључ; међу тим то сам заборавио.

— Каква је брава на унутрашњим вра- тима?

— Са свим обична.

— Према томе спољашња су врата била отворена за све време док је кључ био унутра.

— Да, господине.

¹⁾ Archives d'Anthropologie criminelle, № 147.

www.unilib.rs — Кад вас је господин професор по повратку дозволао к себи, да ли сте били јако погружени?

— Јесам, господине. Тако што несрећно није ми се десило за све ово дуго време од када сам овде. Скоро ме је оставила свест, господине.

— И то сам чуо. Где сте стајали, кад сте се тако слаби осећали?

— Где сам стајао, господине? Па, тачно, овде у близини врата.

— То је чудновато; па што сте онда сели у ону столицу у ћошку? У таквим случајевима седа се на прву, најближу столицу, а не иде се преко собе. Што сте прошли поред других столица?

— Не знам господине. Нисам о томе мислио где ћу сести.

— И ја не верујем, господине Холмсе, да је он то учинио с намером. Изгледао је врло рђаво, са свим скрушен додаде професор.

— А кад је господин отишао, да ли сте дуже остали овде?

— Највише један минут: док се нисам мало обвестио. По том сам закључао врата и отишао у своју собу.

— Сумњате ли ви на кога?

— Ох, ја се не смем усудити да тако што кажем. Ја сам уверен да ни један господин са универзитета није у стању учинити тако што год. Не, то не могу ни замислити.

— Хвала вам, довољно је, рече Холмс.

— Уморен саслушањем одахну слуга и већ је био код врата, кад му Холмс довикну:

— Само још једно питање! Овој тројици студента, које послужујете, нисте, ваљда, ништа помињали шта се догодило?

— Не, господине; ни речи.

— Нисте, можда, ни једнога ни срећи до сада?

— Нисам, господине.

— Добро. Хоћемо ли, господине професоре, да идемо мало даље, ако вам је по вољи.

Изађосмо у двориште и видесмо да су осветљена сва три прозора један више другог.

— Ваше су све три тичице у својим гнездима, рече Холмс. Вид'те! шта је оно? Један изгледа прилично узнемирен.

— То је био Индијанац. Његова црна сенка показа се на један пут на завеси. Он је ишао тамо амо по соби.

— Ја бих радо загледао у све те три собе, не бих ли у неколико упознао њихове становнике, рече мој пријатељ. Да ли би то било могуће?

— Без икаквих тешкоћа, одговори начувак. Пошто је овај део зграде врло стари и сматра се као античка реткост, те није ништа необично кад који посетилац у пролазу загледа и одаје. Ходите са мном, ја ћу вас тачно провести.

— Али молим вас, не помињите само ни једно име! рече Холмс кад смо закуцали код Гилхриста. Један висок, плаве косе, танка стаса младић отвори нам врата и поздрави нас добродошлицом, кад

смо му рекли циљ свога доласка. Соба је заиста била леп остатак средњовековне архитектуре. Холмс се толико одушевио тиме, да је хтео да учини мали нацрт собе у своје бележнику. При том му се скрха плајваз, те мораде позајмити други од господина Гилхриста, а најзад га замоли и за ножић да би могао и свој плајваз зарезати. Исти му се малер десио и кад смо били у соби индијанчевој, приликом цртања његове собе. Рас је био миран, млад човек, малога раста и имао је крив нос; изгледао је нешто накриво насађен и очигледно је био расположен кад је мој пријатељ свршио са својим архитектонским студијама. Ни у првом, ни у другом случају нисам на Холмсу могао приметити да је наишао на траг који је тражио. Трећем студенту изгледала је наша посета са свим незгодна. Кад смо закуцали, у место да отвори, ушита нас шта хоћемо, и кад смо ми објаснили, он се само извика. „То ме се не тиче ништа, па ма ко ви били. Идите бестрага! Сутра ми је испит и ја нећу да ме нико узнемирава.“

— Грубо створење, рече наш вођа, првен од љутине, кад смо пошли низа степеннице. Наравно, да није знао да сам ја ту, али у колико је његово понашање неучтиво, у толико је, с погледом на ову ствар, и подозриво.

Холмсов одговор био је чудноват.

— Можете ли ми тачно рећи његову висину? Упита он.

(наставиће се)

Превео с немачког
Д. В. Вакић.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине планиничке, актом својим Бр. 948. пита:

„На основу § 326. казн. закона, суд општине планиничке, као месна полиц. власт у овоме месту, под № 817. од 22. маја тек. год., издао је наредбу оvd. механџији, до кога времена према месним приликама сме увече држати кафану отворену, а тако исто и оvd. грађанству, да после прописаног времена не сме нико остати у кафани. И да ће и механџија и грађани за противно поступање бити кажњени по § 364 тач. 5. и 6. казн. зак. од 10—50 динара.“

Механџија је на ову наредбу изјавио жалбу начелнику среза бољевачког, и он је актом својим од 1 VI. 908. г. Бр. 6553. саопштио овоме суду, да поменути наредбу не одобрава, не позивајући се на законски пропис на основу кога то чини, већ само разлогом, што општ. суд није имао права на основу § 326. казн. зак. издати наредбу, *док је претходно не одобри среска власт.*

Суд општине планиничке пита:

1. Да ли имају права среске полиц. власти, да ниште наредбу општинских

судова, које као месне полиц. власти издају у својој општини где нема у месту среске полиц. власти, и ако имају права, то на основу кога зак. прописа.

Како је ово питање потребно за све општ. судове, те да знају управљати се, то суд општине планиничке учтиво моли уредништво, да своје обавештење изнесе у једном од наредних бројева „Полиц. Гласника“.

— На ово питање одговарамо:

Наредбе, о којима говори став други § 326. кр. закона, издају месне полиц. власти.

Под месним полиц. властима имају се разумети по чл. 94. и 95. закона о општинама и § 4. полиц. уредбе, општински судови, за сва она места где нема државне полиц. власти, или где ова није већ учинила употребу од права из чл. 41. зак. о уређењу окр. и срезова.

Према томе, како у тој општини нема државне власти, нити је ова о истом питању већ била издала своју наредбу, онда је тај суд био надлежан да изда наредбу у смислу § 326. кр. закона, и ова наредба не подлежи нарочитом одобрењу среске власти.

Њена умесност може бити предмет оцене само поводом жалбе и у смислу чл. 33. закон о уређењу округа и срезова, али не може бити поништена због тога, што није тражено претходно одобрење њено од стране среске власти.

II.

Суд општине александровачке у срезу добричком, актом својим Бр. 1005, пита:

„Суд ово општински, пресудом својом од 27. марта 1907. год. Бр. 579. — казнио је извесно лице из села Крушца, за дело из § 375. под а. казног закона, са 10. — десет дана затвора; да заузету сеоску утрину одмах напусти, и да плати све трошкове овог извијања. осуђено лице изјавило је жалбу на ову пресуду прокупачком првост. суду, и суд расмотривши овај предмет, — решењем својим од 2. маја 1907. год. Бр. 6086. одобрио је ову пресуду, само што је исту преиначио у толико: да се осуђени казни са 5 — пет дана затвора, што је осуђени и издржао.“

Осуђени је пак 27. априла ове 1908. год. — сеоску утрину за коју је горњом пресудом био кажњен, — понова *аоорао*, и *кукурузом засејао*. Суд ово општ. према реферату месног кмета, добавио је достављеног, узео га на одговор, па по извршеном ислеђењу, донео је и другу пресуду под Бр. 806. од 29. априла т. г. и у истој предузео строжије мере, пошто на именованог није утицала предња казна, и осудио га на 19 деветнајест дана затвора, и заузето земљиште да одмах напусти за сеоску утрину села Крушца.

И на ову пресуду је осуђени изјавио жалбу прокупач. првост. суду, и суд расмотривши предњу пресуду, решењем својим од 4. маја т. г. Бр. 14588. — *поиштио* је предњу пресуду под Бр. 806. *наводећи у тексту решења, да нико не може за једно исто дело бити два пут кажњен, а како је осуђен већ једном за ово зауз-*

зече био кажњен, то се не може и по други пут узети на одговор и казнити.

Моли се уредништво за што скорије објашњење по овоме: да ли је правилно донето решење првост. прокупач. суда под Бр. 14.588. и ако јесте, на који начин суд може одклањати овакова заузећа, пошто истих у овој општ. има велики број? Из текста решења прокупачког првост. суда значило би, да се оваква заузећа не могу одклонити, пошто самовласник не може бити више кажњен од један пут“.

— На ово питање одговарамо:

Постоји правни принцип, да нико не може бити два пут суђен за једно исто дело, па било да то чини једна иста власт, било да то покушавају учинити две разне власти.

И, у колико је првостепени суд само констатовао постојање овога принципа решењем својим од 4. маја Бр. 14.588. то је тачно.

Само није тачно гледиште суда, да у овом истакнутом случају стоји једно дело.

Прво заузеће од стране окривљеног извршено је много раније, и кривица његова цењена и он осуђен па и казну издржао.

Земљиште је пресудом враћено општини, и она је опет била сопственик истог.

Кад је исто лице поново заузело општинско земљиште на дан 27. априла ове године, дакле на годину дана после прве осуде, онда је оно учинило ново кривично дело из § 375. под а. кр. закона, без обзира што је објект кривице исти.

Према томе, са свим је умесно кажњено од стране општинског суда и по други пут.

Како је, међутим, првостепени суд увиштио ову пресуду, и на тај начин оставио оптуженог и даље на општинском имању, то општинском суду не остаје сада ништа друго, него да ову целу ствар достави, преко претпостављених власти, г. Министру Правде, те да у смислу § 16. т. 2. Устројства Касационог Суда изиште потребно објашњење, које би после било обавезно и за првостепени суд.

Дотле пак, да кривица оптуженог не би застарела по § 396. кр. зак. нека суд изрекне нову пресуду, пошто окривљени и сада држи земљиште, па ће можда и сам Првостепени Суд поправити целу ствар.

III.

Суд општине краљевске, актом својим Бр. 2982, пита:

„Неколико лица из Краљева, обратила су се овоме суду и траже: да их суд уврсти у азбучни списак, подневши уз своје молбе и пореске књижице, из којих се види да плаћају довољну стопу пореза по чл. 30. закона о општинама.

Али како је истима раније био отворен стечај над целокупном имовином, услед презадужења, па је доцније скинут стечај услед исцрпљености масе, али они и сада не смеју ништа радити на своје име, него раде на име својих жена, то се моли уредништво за обавештење: да ли их суд

може уврстити у гласачки списак или не, и дали они у опште имају ова грађанска права?“

— На ово питање одговарамо:

У члану 32. тачке 4. закона о општинама, који набраја лица, која немају права гласа на општинском збору, стоји: „који се налазе под стечајем, док се оно са њихова имања не скине“.

Као што се из речи: „са њихова имања не скине“ види, закон тражи да је стечај скинут по основи измирења поверилаца, а не по томе, што је маса исцрпљена.

Како и у овом случају, који суд истиче, није дигнут стечај са имања по томе основу, што би дужници измирили своје повериоце, и тако враћили и сва дотадашња права, него је стечај свршен због тога, што је нестало имовине као предмета стечајног поступања, то не значи да су дотична лица враћена у сва дотадашња права, него је само закључен судски рад у смислу § 127. стеч. поступка.

Они су у ствари и даље у истом положају, у коме су били и за време трајања стечајног, што се види и из § 128. и 129. зак. о стеч. поступку.

Према овоме, они немају права гласа на општинском збору и суд их не може увести у азбучни списак.

У осталом, нека им суд изда решења у смислу чл. 27. зак. о општинама, па ће се ово питање расправити и од стране првостепеног суда.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

Т Р А Ж Њ Е С Е

Игњач Јунк, шлосер из Смедерева, 5. овог месеца отумарао је од своје куће и до сада се о њему није ништа сазнало. Његова породица мисли да је Игњач извршио самоубиство. Игњач је стар 70 година, средњег раста, просед, брија се, на себи има штофано радничко одело, на глави полуцилиндер, на ногама ципеле, код себе има разне хартије и две менице. Позивају се све власти да Игњаца потраже и о резултату извести начелство округа смедеревског с позивом на акт Бр. 5004.

Драгутин Кнежевић и Сретен Вујанић, шегрти Манојла Кљидиса фабриканта обуће, 15. овог месеца побегли су од свога газде. **Драгутин** је стар 16 година, средњег раста, сувоњав, приномањаст, округлог лица, очију жућкастих, у оделу од зеленкасто-карираног штофа, на глави има бео сламни шешир, **Сретен** је стар 15 година, средњег раста, уопште плав, на левом образу има младеж, у оделу од прног штофа, на глави има бео сламни шешир. Пронађене треба спровести у квартал варошком с позивом на акт Бр. 7684 и 7689.

Ивана В. Чајковског, који је још пре три године отумарао од куће, тражи начелство округа крагујевачког актом Бр. 3697. Иван

је стар 25 година, средњег раста, у лицу плав, на корену десне шаке има ожиљак од ране. Пронађеног треба упутити поменутом начелству.

Паулу Захарио, девојку родом из Земуна, која је решењем царинарнице на железничкој станици осуђена на плаћање 12.268.68 дин. због криумчарења, тражи Управа града Београда актом Бр. 25660. Пронађену треба спровести Управи,

П О Т Е Р Е

Непознати лопови ноћу између 7. и 8. овог месеца увукли су се кроз прозор у стан Стевана Ђирковића учитеља из Јабучја, среза тамнавског и украли једну малу кесичу са перлама у којој је било: 9 наполеона, 1 полунаполеон, 5 дуката, од којих су два пробушена и једна хошајлија; осим овога новца однето је још 140 динара у српским новчаницама од 10 динара, 70 динара у сребру, један дијамантски прстен са два камена, један златан прстен са рубином, један златан брош са три камена, један златан велики женски ланац, један пар минђуша са дијамантима, два туцета марама, пет сапуна, једна табакера и једна кеса од ибришима. Позивају се све полицијске и општинске власти да живо потраже крадљивце и крадене ствари и о резултату тражења извести начелника среза тамнавског с позивом на акт Бр. 10290.

Светозар — Заре — Илић, земљоделец из Кусатка и Стојан Миленковић, скитач Циганин, ноћу између 20. и 21. овог месеца побегли су из притвора начелника среза јасеничког округа смедеревског. Светозар је стар 50 година, средњег раста, необријан, на себи има гуњ, чакшире, на глави при шешир, а на ногама опанке; Стојан је стар 50 година, омалец, приномањаст, густих бркова, на себи има капут и нанталоне, на глави шубару, а на ногама опанке. Одговарају су за крађу стоке. Треба их живо потражити и пронађене стражарно спровести начелнику среза јасеничког округа смедеревског с позивом на депешу Бр. 12334.

Никола Радоичић, родом из Бељине, среза космајског, који је био стављен у притвор и под истрагу због опасне крађе решењем комесара бање „Ковиљаче“, ноћу између 20. и 21. овог месеца провалио је зид на апсани и побегао. Никола је стар 25 година, омалец, дежмекаст, у лицу приномањаст, малих бркова, од одела има гуњ, уске чакшире, термен, на глави шубару а на ногама опанке. Позивају се све полицијске и општинске власти да га живо потраже и пронађеног стражарно спроведу поменутом комесару с позивом на депешу Бр. 142.

Коста Сирић, родом из Сенте, у Аустро-Угарској, пре неколико дана украо је Живи Витолићу, ондашњем 650 круна и по извршењу дела одмах побегао. Коста је стар 34 године, високог раста, у лицу при, поглед му је немирац, важириет и средњи прст једне руке уочени су. Како се мисли, да је Коста по извршењу овог дела побегао у Србију, то се

позивају све власти да га потраже и пронађеног стражарно спроведу Управи града Београда с позивом на акт Бр. 26393.

Матеја Гојковић — Сретовић, радник абаџијски, родом из села Лађеваца, среза Љубићског, 19. ов. м-ца извршио је опасну крађу новца своје газди у Прокупљу и по извршењу одмах побегао. Матеја је стар 24 године, средњег раста, погурен и слабуњав, косе црне, на десном образу има белегу, у грађанском оделу на ногама има ципеле. Нека га све полицијске и општинске власти потраже и пронађеног стражарно спроведу начелству округа топличког с позивом на депешу Бр. 4326.

Селимир Ђорђевић, земљоделца из села Црљенца, среза млавског, ноћу између 4. и 5. прошлог месеца извршио је убиство над Стеваном Станимировићем, земљод. из села Црљенца, чији је леш нађен 9. прошлог месеца у атару општине божевачке, среза пожаревачког. По сазнању да га власт тражи, Селимир је отуцарио од куће, под изговором да иде у Београд на трке, и до данас се ништа о њему

Селимир Ђорђевић

није сазнало. Он је стар 22 године, средњег раста, сувоњав, смеђ, малих бркова, од одела има на себи антерију и фермен од плаве чоке, црне чакшире од шајка, на глави при штофани шешир, а на ногама опанке са кајишима. Са собом је однео: један револвер систем „Бровинг“, полугодишња за ранични пасош, који је издао начелство округа пожаревачког 26. новембра 1907. године под Бр. 735, и једну повећу суму новца. Познат је као врло добар јахач. Изнесећи Селимирову фотографију, позивамо све полицијске и општинске власти да га живо у својим домаћинима потраже и пронађеног стражарно спроведу начелнику среза пожаревачког с позивом на акт Бр. 41995.

О Б Ј А В А

Рајко Радосављевић, земљод. из Белог Камена, среза драгачевског, одбегли војник и Радојица Мандић, слуга из Радајева сре-

за моравичког, одметнули су се испод власти у намери да чине казнима дела. На дан 2. овог месеца пуцали су на Тихомира Солдатовића, земљоделца из Лисе, среза драгачевског; 4. овог месеца извршили су просту крађу Милошу Пртењаку, из Белог Камена, а затим су истога дана пуцали на Радована Миловановића, из Миросаљаца, среза драгачевског и отели му мушку „Пибодијевог“ система; ноћу између 13. и 14. овог месеца извршили су опасну крађу Милану Стоврагу, из Миросаљаца; претили су убиством Радовану Миловановићу, из Миросаљаца и Цани, жени Радосава Дукића, из Горњег Дупца; 14. овог месеца примећени су од сеоске страже у селу Миросаљцима и позвани на предају, што нису хтели учинити, већ су на стражу пуцали и истог дана извршили разбојништво над Ђорђем Мијковићем, из Трешњевице, среза драгачевског.

Рајко је стар 21 годину, средњег раста, очију зеленкастих, у лицу плав, малих бркова; од одела има: гуњ од сукна, кошуљу и гаће од тежине, на глави шајкачу, на ногама опанке са кајишима. Од оружја има: „Пибодијевог“ пушку и „Гасеров“ револвер. Радојица је стар 25 година, средњег раста, сувоњав, у лицу приномањаст, дугих образа, малих црних бркова, косе црне, брија се; од одела има: гуњ и прслук од шајка, кошуљу и гаће од тежине, на глави шајкачу, на ногама опанке са кајишима. Од оружја има: „Пибодијевог“ пушку, „Гасеров“ револвер и један нож.

Начелство округа чачанског на основу чл. 8. и 9. закона о јавној безбедности и § 243. кривичног закона, позива Рајка и Радојицу да се у року од 20 — двадесет дана, од када ова објава изађе у „Српским Новинама“ пријаве најближој судској или полицијској власти с позивом на акт Бр. 5625. Ако се у остављеном року не пријаве ниједној власти, начелство ће их огласити за хајдуке.

Бр. 5625. Из канцеларије начелства округа чачанског 19. јуна 1908. год. у Чачку.

ОГЛАШЕН ЗА ХАЈДУКА

Милан Радојевић, Циганин, ковач из села Лукавице среза колубарског, округа београдског објавом начелства округа београдског позват је, као одметник испод власти, да се у року од 20 дана преда најближој полицијској или судској власти, али како ово није учинио у остављеном му року, то га је исто начелство решењем својим од 17. овог месеца Бр. 3709, а на основу члана 10. закона о јавној безбедности, огласило за хајдука и ученило са 500 динара. Награда ова издаће се ономе, који га ухвати или убије, или полицијској власти помогне да то учини.

Милан је стар 30—33 године, средњег раста, приномањаст, црних бркова, брија се, с леве стране врата има скрофуле; на себи има од одела: црн капут, сељачки гуњ, на глави при шешир, а на ногама онајке.

Из канцеларије начелства округа београдског, 17. јуна 1908. год. у Београду.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

4. овог месеца нађена је једна мангуп крава у селу Кулиновцима, срезу трнавском. Крава је јалова, лаке сиве, рогова властих, прилично мршава. Обраћа се пажња свима властима да потраже сопственика ове мангуп краве и пронађеног упуте начелнику среза трнавског с позивом на акт Бр. 8032.

У атару општине топоничке, среза белопаланачког нађена су два мангуп коња. Један је коњ матор 9 године, зелене лаке, без жига и роваша, а други је матор 10 година, доратаст, на леђима има белегу од убоја, са жигом. Позивају се све полицијске и општинске власти да потраже сопственике ових мангуп коња и пронађене упуте начелству округа пиротског с позивом на акт Бр. 7618.

Ноћу између 12. и 13. овог месеца непознати крађивци обили су судницу општине мало-крчмарске, у срезу лепеничком и украли: један општински печат за фарбу, једну пушку „Пибодијевог“ система са седам метака, и 0-60 дин. таксених и поштанских марака. Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима и да потраже ове крађивце и крадене ствари и о резултату тражења известе начелника среза лепеничког с позивом на акт Бр. 11618.

К Р А Ћ Е С Т О К Е

Ноћу између 14. и 15. овог месеца непознати крађивац украо је једну кобилу Данилу Нешићу, земљод. из Вел. Плана, среза орашког. Кобила је матора 7 година, доратаста, цветаста, са жигом „А“, Денеша начелника среза орашког Бр. 7997.

Ноћу између 18. и 19. овог месеца непознати крађивци украли су два коња Станиславу Марковићу, из Криваја, среза млавског. Један је матор 7 година, доратаст, са жигом „О“, на десном уву има белу белегу, на грудима има оток; други је матор 7 година, доратаст, цветаст, у лево предњу и десну задњу ногу полупутаост, са жигом „О“. Денеша начелника среза млавског Бр. 9768.

Ноћу између 10. и 11. овог месеца непознати крађивци украли су једну краву и једну јуницу Стевану Кулићу, из Златова, среза млавског. Крава је матора 8 година, лаке сиве, без роваша, а јуница је матора 2 године, лаке плаве, без роваша. Денеша начелника среза млавског Бр. 9667.

Јовану Цветковићу, земљоделцу из Црвеног Брега, среза белопаланачког пре извесног времена украден је са паше један во, матор 8 година, лаке жуто-мургасте, дугачких рогова, у предње ноге поткован, без жига и роваша. Акт начелства окр. пиротског Бр. 7709.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покраје.